

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Homo Christianus In Sua Lege Institutus. Sive Discursus Morales

Qvibus Totvm Hominis Christiani Officivm Explicatvr; Quídque is fugere,
quid agere debeat, quàm exactiſimè traditur

Segneri, Paolo

Augustæ Vindellicorum ; Dilingæ, 1695

Refricatur Pastoribus Animarum memoria obligationis gravissimæ, quâ
Animas verbo Dei pascere tenentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45993](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45993)

Refricatur Pastoribus Animarum memoria obligationis gravissima, quâ Animas verbo Dei pascere tenentur.

L Hristus JESUS, Pastorum Princeps, Sanguinem pro Animabus dedit. Pastores tamen minores, qui sunt Curiones, quod fidem superat, ne verba quidem amplius pro Animabus dare parati sunt! An autem ejusmodi Curionum negligentium parvus est numerus? Loquantur tot populi, qui undique in pagis & villis profundissimâ rerum divinarum incitiâ laborant: *ignorant legitima Dei terra*, 4. Reg 19. nec id aliâ ex causâ, quàm quia Sacerdotes illi, quorum curâ crediti sunt, nunquam exclamant altiùs, ut soporem dormientibus excutiant, et si videant non Leones jam tantùm, ut olim in Samaria, sed malos Dæmones eos invadere, & immanem stragem edere. Non erit proinde, ut spero, inutilis labor, paucis foliis illa rationum complecti momenta, quibus ostendatur debitum illud ingens, quo tenentur Curiones Dei verbo prædicando se addicere. Et si enim hæc veritas in Ecclesiâ dubia nunquam fuerit, tam nihilominus parùm illa in multorum animis habet virium, quàm si foret incertissima. Paucis igitur dici potest: Contra Curionem mutum *omnia jura clamant*. Clamant, in-

quam, junctis vocibus Leges Divinæ, Naturales & Humanæ.

Clamant Divinæ. Cùm enim Christus Petrum Pastorem constituit, quem sibi finem propositum habuit? An ut novo tantùm Dignationis titulo redderet spectabiliorem? Haudquaquam sanè: onus potius, quàm honorem imponere voluit, & idcirco non dixit, *sic Pastor, sed Pasco*; non solùm conferendo munus, sed muneris exercitationem imperando, *Pasce oves meas*. Major etiam & solenniore ritu idem præceptum promulgatum est, die, quo ad Patrem in Cælum Christus ascendit, dum his verbis cunctos Apostolos allocutus est: *Docete omnes gentes*: ita autem hoc præceptum deinceps in Ecclesiâ acceptatum fuit, ut nullum inter Pastores & Doctores discrimen fieret, sed munus atrumque conjungeretur. Idcirco cùm Apostolus ad Ephes. 4. scripsit, quòd Christus posuit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios verò Evangelistas, cùm tamen ad Pastores deinde descendit, subjunxit: *alios autem Pastores & Doctores*: tam à Curionibus separari non potest docendi officium. *Sub eodem addit Pastores & Doctores* (sic in hunc locum commentatur S. Thomas) ad ostend-

dendum, quod proprium officium Pastorum Ecclesia est, docere, qua pertinent ad fidem, & bonos mores. Hæc etiam notâ ostendit Apostolus, se veros Pastores à falsis discernere: *Memento Præpositorum vestrorum, qui vobis locuti sunt verbum Dei.* Hebr. 13. Perinde ac si nec eleemosynæ, quas largirentur multas, nec Sacramentorum administratio, ne sanguis quidem pro grege sulcus, dignos reddat munere, sed sola verbi Dei Prædicatio. Ita non aliam unquam muneris partem Apostolus, primus Evangelii Interpres, Pastoribus inculcavit verbis tam disertis, tam efficacibus, aut si suis momentis librentur, magis horridis. Hic ille præcepit, adjuravit, protestatus est, nec dubitavit appellare Tribunal illud rigidissimum, quod Christus extremo die statuet ad Triumphum obedientium, & probrum ac dedecus Refractoriorum. En verba ejus ad Timotheum, 2. c. 4. *Testificor coram Deo, & Christo Jesu, qui judicaturus est vivos & virtuos, per adventum ipsius, & Regnum ejus: prædica verbum &c.* Verba, quæ satis demonstrant, quàm ubi reddendæ rationis tempus advenerit, jure ac merito Pastores elingues cum Propheta dicturi sint: *Va mihi, quia taceui!*

Clamant deinde Leges Naturales, dum negligendo præcipuam sui muneris functionem, interea fruuntur redditibus Beneficiorum, qui hunc ad finem maximè olim à Fidelibus collati sunt, & ad eundem hodie distribuntur. Pærochia & Curionatus, non sunt, ut non nemo fortassis existi-

met, sedes quietis, sed Cathedra loquentis. Quo igitur jure stipendiis frui potest, qui ministerium non exerceat, cui illa attributa sunt, quod est docere? Et hæc causâ non desunt. Doctores, qui Pastores istos ligneos, qui *os habent, & non loquuntur*, obligatos asserant ad restituendam reddituum partem, negligentia huic respondentem: sicut citra omnem controversiam reddere teneretur salarium Nutrix, quæ ad lactandum parvulam conductâ, fame illum emori sineret. Sed quidquid de hac reddituum restitutione sit, ad aliam haud paulò graviores divina eos Justitia restitutionem obligat, ad reddendas, inquam, animas, quæ necessariæ institutionis adjumento destitutæ perierunt. *Speculatorem dedi te domui Israël.* (Ita Pastores omnes Deus alloquitur) *Audiens ergo ex ore meo sermonem, annuntiabis eis. Si me dicente ad Impium: Impie morte morieris, non fuerit locutus, ut se custodiat Impius à via sua; ipse Impius in impietate sua morietur, sanguinem autem ejus de manu tua requiram.* Ezech. 3. Non igitur eam tantùm, quæ aliis vulgò Sacerdotibus, Pastoribus reddenda erit coram Judice Deo ratio, nec iis tantùm de rebus: etiam de alienis animabus rationem reddant necesse est; sic ut eorum quisque, si modò salvus esse velit, debeat posse dicere cum Apostolo: *Mundus sum à sanguine omnium: hoc autem quomodo verè dicent, nisi addere possint cum Apostolo? Non enim subterfugi, quo minus annuntiarem omne consilium Dei vobis.* Act. 20. Hoc

20. Hoc qui respondere nequiverit, nihil aliud ad rem respondere poterit.

Clamant tandem, ad condemnandos Pastores Mutos, Leges Ecclesiasticæ à summis Pontificibus & Consiliis lata. Sed quia has omnes referre non hujus est loci ac operis, prima tantum Ecclesiæ & postrema secula contemplerur. Ad prima quod attinet, si vera testatur Clemens, statuerant ipsi Apostoli, ut qui Curio omisisset in rebus ad fidem morésque spectantibus suos instituere, ille Communionem privaretur, & loco denique moveretur. *Episcopus aut Presbyter, qui negligentius circa Clerum aut populum agit, neque in pietate eos erudit, à Communione segregator: si vero in ea fidei perseveraverit, deponitur.* *Can. Apoll. c. 57.* Idem docendi officium jam ante mille annos præcepit Synodus, quæ sexta vulgò appellatur; his verbis *Can. 19.* Oportet eos, qui præsent Ecclesiis, omnibus quidem diebus, sed præcipue diebus Dominicis omnem Clerum & populum docere, &c. Nec dissimilia habet concilium Tolletanum, quod hanc functionem inter Pastorales agnovit præcipuam: *Omne opus eorum in predicatione & doctrina consistat.* Ut ad nostra accedamus tempora, Concilium Tridentinum, quod inter tot Hæresum tempestates Ecclesiæ fuit aura salutis, quid non agit, ut obligationem istam, ejusque memoriam omnium animis altè imprimere? cum satis nôllet, si huic non satisficeret, actum fore de salute Animarum, & omni earum bono:

R. P. Segneri Christ. Instr. Tom. III.

Ubi non est scientia animæ, non est bonum. *Prov. 19.* Affirmat hanc obligationem esse Juris Divini, *sess. 23. de Reform. c. 1.* Quid docendi sint populi præscribit *sess. 5. c. 2. de Reform.* Quis modus in docendo tenendus, ibidem tradit. Tempus etiam constituit; inter Missarum solennia, *ibid. & sess. 24. cap. 7. de Reform. & sess. 22. c. 8.* Denique etiam Præfatum manus fulminibus armat, dum Jus iis confert, Fidelium Communionem movendi fœordes in tanti momenti ac ponderis negotio Curiones. Audiamus Synodi verba. *Archipresbyteri, Plebani & quicumque Parochiales, vel alius animarum curam habentes Ecclesias quomodocunque obtineant, per se, vel per alios idoneos (si legitime impediti fuerint) diebus saltem Dominicis & Festis sollemnibus plebes sibi commissas, pro sua, & earum capacitate, pascant salutaribus verbis, docendo, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annuntiandoque eis eam brevitate, & facilitate sermonis, vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas sectari oporteat, ut penam æternam evadere, & celestem gloriam consequi valeant. Si ab Episcopo moniti, trium mensium spatio muneri suo defuerint, per censuras Ecclesiasticas, seu alias, ad ipsius Episcopi arbitrium, cogantur; ita ut si expedire visum fuerit, ex Beneficiorum fructibus alteri, qui id præset, honesta aliqua merces persolvatur, donec principalis ipse respiciens officium suum impleat.* *sess. 5. cap. 2. de Reform.* Et non sufficiant minæ istæ ad fugandos & ejiciendos ex Ecclesiis Canes, qui cum muti sint, tantum ferè gregi afferunt

Z z z

ferunt

ferunt detrimenti, quantum voraces lupi? Neque dici prudenter potest, quæ adducta sunt Concilii verba, non habere vim præcepti, sed directionis tantum: nam Censuræ, quæ adjectæ sunt, & voces Censuram minitantes satis loquuntur, verum hoc ac proprium S. Synodi præceptum esse. Præterquam quod alibi eadem Synodus discretè verbis præceptivis in hac materia utitur, ut scilicet 24. de Reform. c. 4. scilicet 25. de Invocatione Sanctorum; & singulariter scilicet 22. de Sacr. Misse. c. 18. quo loco hæc habentur verba: *Mandat Sancta Synodus Pastoribus, & singulis animarum curam gerentibus, ut frequenter inter Missarum celebrationem vel per se, vel per alios, ex iis, quæ in Missa leguntur, aliquid exponant, diebus præsertim Dominicis & Festis.* Et scilicet 24. de Reform. c. 7. in eundem modum loquitur. *Præcipit S. Synodus, ut inter Missarum solennia, aut divinorum celebrationem, sacra eloquia & salutis monita vernaculâ linguâ singulis diebus Festis, vel sollemnibus explant, eademque in omnium cordibus, postpositis inutilibus questionibus inferere, atque eos in Lege Domini erudire studeant.* Verbis autem his *Mandat, Præcipit* Præceptum proprium ac rigorosum, ut vocant, significari, non tantum communis Doctorum sententia, sed Congregationis Eminentissimorum S. Concilii Interpretum definitio declarat.

Si Ecclesiasticis Legibus tam veteribus, quam recentibus juvat aliquod robur addere testimoniis Sanctorum Doctorum, sufficere legisse S. Augusti-

ni Homil. 7. inter 50. Pastorales lib. S. Gregorii par. 2. c. 4. & Moral. 1. 22. c. 16. S. Hieronymum in cap. 33. Ezechiel. Librum tertium S. Isidori de Summo Bono c. 46. & S. Prosperi de vita contemplat. l. 1. c. 20. S. Joan. Chrysostomi Hom. 15. in Epist. 1. ad Tim. & libros de Sacerdotio. S. Ambrosii in Epist. 1. ad Tim. c. 4. §. 6. aliosque ejus generis, & palam apparebit, quanto opere eorum quilibet tam detrimentosum Carionum silentium sit detestatus.

Tandem, nequis pateat fuge locus, audienda est communis omnium Theologorum doctrina, à quibus profiteor nullius me verba aut nomen allegaturum, quem non in fonte, quod ad præsens institutum pertinet, consuluerim. Sunt autem horum alii Scholastici, alii Morales. Scholastici supponunt ut certam cujusvis Pastoris obligationem, instituendi tuæ curæ creditos, & ex hac ipsa aliam colligunt obligationem, cognoscendi & credendi explicitè multò plura Fidei dogmata & veritates, quam quas vulgè Christiani nosse teneantur; cum docere non possint, quod ignorant. Sic concordibus studiis loquuntur Antiquiores in tert. Senten. dist. 25. S. Thom. q. 2. art. 1. & 2. S. Bonaventura q. 1. Scotus q. 1. Durandus q. 1. n. 8. & 9. Richardus q. 1. art. 4. Gabriel q. un. concl. 2. Sequuntur Antiquiores istos Recentiores alii omnes, ubi de Fide scribunt. Suarez disp. 13. Sect. 6. n. 6. Vasquez in 3. pare. disp. 236. c. 10. n. 107. Valentia 2. 2. disp. 1. q. 2. pum. 3. Sanchez l. 2. in Decal.

c. 3. Lugo disp. 13. sect. 5. n. 148. 152. Coninck disp. 14. n. 196. Castropalao eo. 1. tract. 2. disp. 1. pun. 11. Lorca q. 2. art. 6. Granado tract. 10. disp. 3. n. 13. Bannez 2. 2. q. 2. art. 8. concl. 3. & ut rem paucis, omnes, qui scribunt in 2. 2. q. 2. ar. 6. S. Thomæ. Morales deinde de hac obligatione fufius agunt, & conveniunt in eo, ut tam gravem adstruant, ut eo referant minas, quas Deus intentat Sacerdotibus ignorantibus, ubi ait: *Quia in scientiam repulisti, repellam te, ne Sacerdotio fungaris mihi.* Ol. 4. Juvat hic referre aliquorum verba, tanquam magis aperta. Negligentia magna Parochi in docendo ad salutem necessariam, mortalis est. Ubi passim magnus est abusus eorum, qui contenti, docuisse symbolum latine, non explicant populo vudi Myfteria Fidei, presertim Trinitatis, & Incarnationis, tamopere ad salutem necessaria. *Va Parochis, va Episcopis, va Prelatis!* Sa, verbo Parochus. Teneatur Curatus sub mortali docere id, quod sub mortali tenetur scire subditus. Trull. l. 1. c. 1. dub. 4. n. 7. In oppido, ubi silente Curato omnes silent, sine dubio Curatus, nec per se, nec per alium predicans, peccat mortaliter. Polsev. de Off. Curati c. 3. n. 3. Pastorale officium est fidem docere populum. Quare profecto hujus muneris, ubi grandis est negligentia, peccatum est mortale. Soto de Justit. l. 10 q. 1. ar. 3. Advertant, quicumque in Christi Ecclesia ad Pastoralis officii dignitatem assumpti, ad hoc Apostolicum predicationis munus exercendum naturali, divino & Ecclesiastico jure ita esse adstrictos, ut nisi id diligenter expleverint,

certum subituri sint damnationis supplicium. Medina de recta in Deum Fide 13. c. ult. Potest Episcopus Parochos obligare sub pena Excommunicationis, ut sibi subditos de doctrina Christi recte instruant, quia obligantur ad id, ad quod de jure divino sunt obligati: & hac pena & obligatione incitantur, ut diligenter sint in sui muneris executione. Castropalao loc. cit. n. 3. Sanchez lib. 2. c. 15. n. 15 Manuel to. 1. Sum. c. 88. Parochi prætermittentes verbi Dei prædicationem, toties peccant contra præceptum divinum, quoties populus graviter indiget prædicatione. Præcisè verò gravi populi necessitate, arbitror moraliter peccare, si uno integro mense continuo, aut etiam si duobus, vel tribus mensibus totius anni discontinuis, non concionentur. Bonac. in 3. Dec. præc. disp. 5. pun. 2. n. 30. &c. His addere licebit hic brevitatatis studio omiffos Tolet. l. 5. cap. 5. n. 4. Navar. in man. c. 25. n. 235. Batabola de Potest. Par. c. 15. n. 2. Castropal. de observat. Festor. disp. 2. pun. 4. n. 5. Regin. tom. 2. l. 20. sect. 3. n. 68. Fragof. tom. 2. l. 10. disp. 21. §. 1. Suarez de Relig. tom. 1. l. 2. c. 16. n. 7. & alios.

His tot, tam gravibus rationum momentis, tantâ tamque irrefragabili autoritate suppositâ, tantam habentes impostam nubem testium, quæ ex omnibus, qui tam gravi muneris sui obligationi non satisfaciunt, quo tandem scuto se arment contra tot fulmina, quæ hac ex nube in eorum capita torquentur? Ostendite, per Deum, si potestis, ô Pastores Animarum, unum saltem aliquem Doctorem, qui excuset:

Afferte aliquod Concilium, allegate Canonem; adducite sancti alicujus Patris faventis vestrae negligentiae auctoritatem. Saltem tot est Doctores, qui in materia Morum tam varias, nec sane severas semper, sectati sunt opiniones, invenire unum, qui pro vobis stet, ut eo quamlibet infirmo agere sententiae mediocriter probabilis, possitis vos tueri contra vim & impetum tot Legum, humanarum, naturalium, Divinarum, ut tandem non obruamini, & vestra super capita tantum iste torrens excreseat, ut ne quidem aqua Diluvii tanto spatio Montibus Armeniae superiores fuerint. Quid ad excusandos vos affereris? An quod subditi ad vos audirent venire nolint? Falsum id est; quia jubet Concilium inter Missarum solennia, ad quae omnes conveniunt, verba facere. Quod libenter vos non audiant? Et haec excusatio nullius momenti est: oportet enim vos praedicare *opportune* & *importune*: ut Apostolus jubet: *opportune* Bonis & volentibus: *importune*, Pravis & nolentibus. Quod non caleatis artem concionandi? Atqui non exigitur à vobis nescio quae eloquentia; sed modus dicendi facilis, planus, placidus, qui & vestra & vestrorum respondeat tenuitati. An quod ne isto quidem genere dicendi planè valeatis? Atqui tum supplere potestis, ut S. Carolus jubebat, lectione libri idonei, quem identidem explicetis, ut facile illum quisvis assequatur. Si hoc quoque grave cuiquam fuerit, cedat munere Pastoris necesse est, etsi mendicatio inde vivere oporteret; nec enim a-

quum est, ut potior habeatur ratio sustentationis cujusquam corporalis, quam ruinae spiritualis tot animarum ipsius inepti curae creditarum. Non greges Pastorum causa constituti sunt, sed gregum bono Pastores dati sunt: aliàs *V'o Pastorum Israel, dicit Deus, qui pascebant semetipsos; lac comedebatis, & lanis operiebamini, gregem autem meum non pascebatis.* Ezech. 34. Unde si dicendum est, quod res est, non est anchora ulla, cui salutem vestram possitis tutò credere.

Non juvat dicere: Urbium etiam Pastores non concionari: nam hos excusare forsitan potest minor ovium imperitia, & major numerus aliorum Concionatorum, qui nullo non die Festo in urbibus audiuntur. Non juvat dicere: vestra in Ecclesia dudum exolevisse morem concionandi; nec enim haec est consuetudo, vel usus, sed abusus, quem deplorant subditi, qui conciones malleant; quem sacri Magistratus detestantur, & abrogatum cupiunt. Neque verò ulla consuetudo contra Jus divinum quidquam potest praescribere; cum consuetudo Legis humanae vim habeat; lex autem humana contra divinam prevalere nunquam debeat vel possit. An dicetis forsitan; vos annis singulis per verni jejunii dies vocare Concionatorem aliquem? At istud non sufficit. Paucæ enim illius temporis Conciones, si spectetur populi illa audientis hebetudo, non sunt annona sufficiens pellendæ fami unius integri anni. An illud vos excusabit, quod omnibus diebus Dominicis parvulos in doctrina.

na Christiana erudiatis? At non parvulorum tantum, sed & adulatorum Parochi & Curiones estis: hos igitur etiam, & non tantum exiguam gregis vestri partem oportet pascere: *annuntiando vitia, quæ eos declinare; & virtutes, quas sectari oportet, ut penam æternam evadere, & celestem gloriam consequi valeant.* Trid. test. cit. Si vobis incumbit administrare Sacramenta, an eorum utilitates explicare, quid ad eorum valorem requiratur, & quomodo ritè ac dignè recipi debeant, docere ad vos non pertinebit? Coninck loc. cit. n. 96. Quid dicetis tandem? An, quòd si vera hæc essent omnia, pauci Curionum salutem essent consecuturi? Horrendum est, quod infertis! Sed quid dicemus, si hoc ipsum tam multi Sancti nihil tergiversati admiserunt? Sanctus certe Joan. Chrysostomus, attonitus gravissimo obligationum onere, quod sibi imponunt, qui Animarum curam in se suscipiunt, non est veritus dicere: *Miror, an fieri possit, ut aliquis ex Rectoribus salvus sit.* Hom. 34, in Epist. ad Hebr. Effatum, quod prima fronte videri possit heteroclitum, si tamen non indiligenter perpendatur, reperietur à veritate non alienum.

Non est proinde quidquam fiduciam reponendum in alio quocunque piarum actionum & operum genere, si istud omittatur. Ut Pastores salutem consequantur, non est satis vitam eorum bonam esse, oportet eos & linguam habere bonam. *Attende tibi, & doctrina, & infra in illis,* scripsit ad Timotheum suum Apostolus, 1. 4. *hec enim faciens & te ipsum salvum facies, & qui te audiunt.* Bonæ sunt eleemosynæ, bona jejunia, bonæ sui divagationes, optimæ orationes, sed non sufficiunt ad dandam vobis salutem. Quid non præstabat in se Apostolus, passus persecutiones, affectus injuriis, catenis alligatus, virgis caesus, quin & lapidatus amore sui Servatoris? Et tamen, *va mihi,* exclamat post hæc omnia, *va mihi si non evangelizavero!* non est remedium: *necessitas mihi incumbit.* 1. Cor. 9. Aut Concionari oportet, aut damnari. Finiamus igitur Monita hæc de obligatione, quæ vos Pastores obstricti estis, & dicamus, *Dispensatio vobis celestis seminis credita est; va si non sparseritis! Va si tacueritis! Quod si Vas electionis formidat, & clamat; quavò magis cuiuslibet exiguò metuendum est?* Dist. 43.c. Dispensatio.

FINIS.

Omnia ad majorem DEI Gloriam.

Zzz 3

TA-